

Яңа Имән авыл жирлеген
Советының
17июнь 2020 елның 9 номерлы
караына кушымта

Яңа Имән авыл жирлеген территориясендә гражданның оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турында
НИГЕЗЛӘМӘ

«Гадәттән тыш хәл турында» 2001 елның 30 маендагы 3-ФКЗ номерлы Федераль конституциячел закон, «Халыкны һәм территорияләрне табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрдәгә 68-ФЗ номерлы Федераль закон, «Табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» Россия Федерациясенең Конституциясенең, «Гадәттән тыш хәлләрдән кискәтү һәм бетерү мәсьәләләре буенча Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2020 елның 01 апрелдәгә 98-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Яңа Имән Уставы авыл жирлеген уставы нигезендә гражданның оборонасы, халыкны һәм территорияләрне яклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру турында нигезләмә (алга таба - Нигезләмә).

1 статья. Төп төшенчәләр

Гадәттән тыш хәл - авария, куркыныч табиғат күренешләре, катастрофа, әйләнә-тирәдәгеләр өчен куркыныч тудыручы авырулар, табиғый яки башка бәла-казалар нәтижәсендә килеп чыккан хәл, алар кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә яки әйләнә-тирә табиғат мохитенә зыян китерә яисә китерә ала торган, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнең тормыш-көнкүрешен бозу.

Гадәттән тыш хәлләрдән кискәтү - гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычын мөмкин кадәр киметүгә, шулай ук кешеләрнең сәламәтлеген саклауга, әйләнә-тирә табиғаткә зыян күләмен һәм алар килеп чыккан очракта матди югалтуларны киметүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы.

Гадәттән тыш хәлләрдән бетерү - гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда һәм кешеләр гомерен саклап калуға, әйләнә-тирә табиғаткә һәм матди югалтуларга зыян күләмен киметүгә, шулай ук гадәттән тыш хәлләр зоналарын локальләштерүгә, алар өчен хас булган куркыныч факторларның гамәлен туктатуға юнәлтелгән авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр.

Гадәттән тыш хәл зонасы - гадәттән тыш хәл булган территория.

Гражданның оборонасы - Яңа Имән авыл жирлеген территориясендә халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлардан, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда саклау һәм яклау буенча чаралар системасы.

Яңа Имән авыл жирлегә территориясендә табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлгә дучар булган авария-коткару эшләре (аварияләр , куркыныч табиғат күренешләре, катастрофалар, табиғый һәм башка бәла-казалар) кешеләрнең гомерен саклап калу һәм сәламәтлеген, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне саклау, әйләнә-тирә мохиткә зыян күләмен киметү, гадәттән тыш хәлләрне һәм аның куркыныч факторларын локальләштерү максатларында үткәрелә.

2 статья. Әлеге Нигезләмәнең максатлары

Әлеге Нигезләмәнең максатлары булып торалар:

- Яңа Имән авыл жирлегә территориясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү һәм үсешен кисәтү;

-гадәттән тыш хәлләрдән зыян һәм югалтулар күләмен киметү Яңа Имән авыл жирлегә халкын һәм территориясен табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар үткәрүнең төп максаты булып тора;

-гадәттән тыш хәлләрне бетерү гражданнар оборонасы, халыкны һәм Яңа Имән авыл жирлегә территориясен табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча чараларның аерылгысыз өлеше булып тора, ул халыкны һәм Яңа Имән авыл жирлегә территориясен табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә махсус вәкаләтле орган көчә белән башкарыла.

3 статья. Яңа Имән авыл жирлегә территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә жирле үзидарә органнарының бурычлары

Гражданнар оборонасы өлкәсендә Яңа Имән авыл жирлегә жирле үзидарә органнарының төп бурычлары булып торалар:

- Яңа Имән авыл жирлегә халкын хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлардан саклау ысулларына өйрәтү;

- Яңа Имән авыл жирлегә халкына сугыш хәрәкәтләрен алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә килеп чыккан куркынычлар турында хәбәр итү;

- Яңа Имән авыл жирлегә халкын , матди һәм мәдәни кыйммәтләрне имин районнарға эвакуацияләү;

- Яңа Имән авыл жирлегендә яшәүчеләргә сыену урыннары һәм шәхси саклану чаралары бирү;

-Яңа Имән авыл жирлегә территориясендә яктылык маскировкасы һәм башка төр маскировка чаралары үткәрү;

- Яңа Имән авыл жирлегә халкы өчен сугыш хәрәкәтләре алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр аркасында, авария-коткару эшләрен үткәрү;

-Яңа Имән авыл жирлегә халкын хәрби хәрәкәтләр алып барганда яисә бу гамәлләр

нәтижәсендә зыян күргән кешене, шул исәптән медицина хезмәте күрсәтүне, беренче медицина ярдәмен күрсәтүне, тиз арада торак бирүне һәм башка кирәкле чаралар күрүне дә кертеп, беренче чиратта тәэмин итү;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклауны тәэмин итү буенча хокукый һәм икътисадый нормаларны эшләү һәм тормышка ашыру;

- гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә һәм оешмаларның, шулай ук гадәттән тыш хәлләрдә социаль билгеләнештәге объектларның тотрыклы эшләвен арттыруга юнәлдерелгән максатлы һәм фәнни-техник программаларны гамәлгә ашыру;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат жыю, эшкәртү, алмашу һәм бирү;

- гадәттән тыш хәлләрнең социаль-икътисадый нәтижеләрен фаразлау һәм бәяләү;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыру;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү;

- гадәттән тыш хәлләрдән зыян күргән халыкны социаль яклау чараларын гамәлгә ашыру, гуманитар акцияләр үткәргү;

- халыкны гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә, шулай ук аларны бетерүдә турыдан-туры катнашучы затларның хокукларын һәм бурычларын тормышка ашыру.

4 статья. Яңа Имән авыл жирлегә халкын һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклауның төп принциплары

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә, шулай ук алар килеп чыккан очракта зыян һәм югалтулар күләмен мөмкин кадәр киметүгә юнәлдерелгән чаралар алдан ук үткәрелә.

Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын планлаштыру һәм гамәлгә ашыру икътисадый, табигый һәм башка характеристикаларны, территорияләрнең үзенчәлекләрен һәм гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы дәрәжәсен исәпкә алып үткәрелә.

Гадәттән тыш хәлләрне бетерү, милек формасына бәйсез рәвештә, жирлек территориясендә урнашкан оешмалар һәм учреждениеләр көчләре һәм чаралары белән башкарыла. Югарыда күрсәтелгән көчләр һәм чаралар житмәгән очракта, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә каралган чыганақлардан көчләр һәм чаралар жәлеп ителә.

5 статья. Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын гамәлгә ашыру өлкәсендә хәбәрдарлык һәм мәгълүмат

-Халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүматны фаразланучы һәм барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр, аларның нәтижеләре турында белешмәләр, шулай ук радиацион, химик, медик-биологик, шартлау куркынычы турында белешмәләр тәшкил итә.

- Жирле үзидарэ органнары, оешмалар, учреждениелэр администрациялэре халыкка гадэттэн тыш хэллэрдэн саклану торышы һәм аларның куркынычсызлыгын тээмин итү буенча күрелгән чаралар, фаразланган һәм барлыкка килгән гадэттэн тыш хэллэр, Яңа Имән авыл жирлеге халкын алардан саклау алымнары һәм ысуллары турында хәбәр итүнең бүтән каналлары аша оператив һәм дәрес итеп хәбәр итэргә тиеш.

- Халыкны һәм территориялэрне гадэттэн тыш хэллэрдэн яклау өлкәсендә белә торып ялган мәгълүматны яшерү, үз вакытында тапшырмау яисә вазыйфаи затлар тарафыннан бирү Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка китерә.

6 статья. Яңа Имән авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы һәм халыкны саклау өлкәсендә жирле үзидарэ органнары вәкаләтлэре
Яңа Имән авыл жирлеге депутатлары советы:

- Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары, Яңа Имән авыл жирлеге Уставы нигезендә Яңа Имән авыл жирлегенә гадэттэн тыш хэллэрненнән гражданнар оборонасы, халыкны һәм территориясен яклау чараларын гамәлгә ашыру өчен норматив актлар кабул итә.

Яңа Имән авыл жирлеге башлыгы:

- гадэттэн тыш хэллэрне кисәтү һәм бетерү һәм гражданнар оборонасы чараларын гамәлгә ашыру буенча комиссия төзү турында боерык чыгара;

- барлыкка килгән гадэттэн тыш хэллэрне муниципаль характердагы гадэттэн тыш хэллэргә кертү, гадэттэн тыш хэллэрдә эвакуация чаралары үткәрү һәм аларны үткәрүне оештыру турында карарлар кабул итә.

Яңа Имән авыл жирлеге администрациясе:

-халыкны һәм территориялэрне гадэттэн тыш хэллэрдән яклау өчен кирәкле көчләр һәм чаралар эзерләү һәм аларны эзерлектә тоту, Яңа Имән авыл жирлеге халкын әлегә хэллэрдә саклану ысулларына һәм гамәллэргә өйрәтү;

-халыкны һәм территориялэрне гадэттэн тыш хэллэрдән яклау өлкәсендә билгеләнгән тәртиптә мәгълүмат жыюны һәм алмашуны гамәлгә ашыра, Яңа Имән авыл жирлеге халкына гадэттэн тыш хэллэр барлыкка килү куркынычы турында яисә барлыкка килү турында үз вакытында хәбәр итүне һәм мәгълүмат житкерүне тээмин итә;

- халыкны һәм территориялэрне гадэттэн тыш хэллэрдән яклау өлкәсендәге чараларны финанслауны гамәлгә ашыра;

- гадэттэн тыш хэллэрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыра;

- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшлэрне оештыра һәм үткәрә, шулай ук аларны үткәргәндә жәмәгать тәртибен саклай; үз көчлэре һәм чаралары житәрлек булмаганда, ярдәм сорап Сарман муниципаль районы хакимиятенә мөрәжәгать итә;

- оешмаларның гадэттэн тыш хэллэрдә тотрыклы эшләвенә ярдәм итә;

- Гражданнар оборонасы буенча чаралар үткәрә, Яңа Имән авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планнарын эшли һәм тормышка ашыра;

- халыкны хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлардан саклау ысулларына эзерләү һәм өйрәтү үткәрә;

- хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлар турында халыкка хәбәр итү системасын куллануга, саклау корылмаларына һәм башка гражданнар оборонасы объектларына даими эзерлек хәлендә тотар;

- халыкны эвакуацияләү, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне куркынычсыз районнарға эзерләү буенча чаралар үткәрә;

- сугыш вакытында оешмаларның тотрыклы эшләвен тәмин итү буенча беренче чираттагы чаралар үткәрә;

- Яңа Имән авыл жирлеге жирле үзидарә органы каршында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә махсус вәкаләтле даими эшләүче идарә органнарын булдыра.

Яңа Имән авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тормышка ашыру Яңа Имән авыл жирлегенең гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү комиссиясенә йөкләнә .

7 статья. Яңа Имән авыл жирлеге территориясендә даими яки вакытлыча яшәүче Россия Федерациясе гражданның гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә хокуклары

1. Яңа Имән авыл жирлеге гражданның хокуклары:

- гадәттән тыш хәлләр килеп туган очракта, тормышын, сәламәтлеген һәм шәхси мөлкәтне яклауга;

- Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне бетерү планнарына туры китереп, Яңа Имән авыл жирлеге хакимияте һәм оешмаларның халыкны гадәттән тыш хәлләрдән саклау өчен билгеләнгән коллектив һәм шәхси саклану чараларын һәм башка мөлкәт куллануына;

- Яңа Имән авыл жирлеге территориясендә билгеле бер урыннарда булырга мөмкин булган хәвеф-хәтәр һәм кирәкле куркынычсызлык чаралары турында мәгълүмат алырга;

-гражданнар оборонасы буенча , халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау мәсьәләләре буенча шәхсэн мөрәжәгать итәргә, шулай ук Яңа Имән авыл жирлеге администрациясенә гражданнар оборонасы буенча шәхси һәм коллектив мөрәжәгатьләр жиберергә;

- билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча чараларда катнашу;

- гадәттән тыш хәлләр аркасында аларның сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә китерелгән

зыяны каплауга;

- медицина хезмәте күрсәтүгә, гадәттән тыш хәлләр зоналарында яшәү һәм эшләү өчен компенсацияләр һәм социаль гарантияләргә;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү барышында бурычларны үтәгәндә аларның сәламәтлегенә китерелгән зыян өчен компенсацияләр һәм социаль гарантияләр алуга;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау бурычларын үтәгәндә гарипләнү яки авыруга бәйле рәвештә эшкә яраклылык югалткан очракта, инвалидлыклары хезмәт гарипләнү аркасында килеп чыккан хезмәткәрләр өчен билгеләнгән тәртиптә пенсия белән тәмин итүгә;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча бурычларны үтәгәндә алынган авырудан яисә гарипләнүдән үлгән яисә вафат булган туендыручысын югалту очрагында пенсия белән тәмин итүгә, кеше гомерен саклап калу, милекне һәм хокук тәртибен саклау буенча гражданлык бурычын үтәгәндә алынган имгәнүдән яисә вафат булган гражданнар гаиләләре өчен билгеләнгән тәртиптә бирелә.

8 статья. Яңа Имән авыл жирлеге территориясендә даими яки вакытлыча яшәүче Россия Федерациясе гражданның гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычлары
Россия Федерациясе Яңа Имән авыл жирлеге гражданны бурычлы:

-халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын һәм Яңа Имән авыл жирлеге законнарын һәм башка норматив хокукый актларын үтәргә;

- көнкүрештә һәм көндәлек хезмәт эшчәнлегендә куркынычсызлык чараларын үтәргә, житештерү һәм технологик дисциплинаны, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга китерергә мөмкин булган экологик куркынычсызлык таләпләрен бозмаска;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклауның төп ысулларын, зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү алымнарын, күмәк һәм индивидуаль саклану чараларынан файдалану кагыйдәләрен өйрәнергә, күрсәтелгән өлкәдә үз белемнәрен һәм гамәли күнекмәләрен даими камилләштерергә;

- әлеге Федераль закон нигезендә югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимын керткәндә үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен үтәргә;

- кирәк булганда, гражданнар оборонасы, авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрдә ярдәм итәргә.

9 статья. Яңа Имән авыл жирлеге халкын гадәттән тыш хәлләрдән яклау һәм гражданнар оборонасы буенча эзерләү

Яңа Имән авыл жирлеге халкын гадәттән тыш хәлләрдә һәм гражданнар оборонасы буенча эшләргә эзерләү оешмаларда, шул исәптән белем бирү учреждениеләрендә, шулай ук яшәү урыны буенча башкарыла.

Яңа Имән авыл жирлеге оешмалары һәм учреждениеләре житәкчеләре, жирле

үзидарэ органнары хезмэткэрлэре урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү учреждениеләрендә, өстәмә белем бирү оешмаларында (квалификацияне күтәрү учреждениеләрендә, курсларда, һөнәри юнәлеш бирү үзәкләрендә һәм тиешле лицензиясе булган башка учреждениеләрдә) һәм турыдан-туры эш урыннарында гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә эзерлек узалар.

10 статья. Яңа Имән авыл жирлеге территориясендә милек формасына бәйсез рәвештә оешма һәм учреждениеләрнең халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау һәм гражданнар оборонасы буенча бурычлары
Милек формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм учреждениеләр бурычлы:

а) оешма һәм ведомство карамагындагы житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектлар хезмэткэрләрән гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә кирәкле чараларны планлаштыру һәм тормышка ашыру;

б) оешмалар һәм учреждениеләр эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру, гадәттән тыш хәлләрдә оешма һәм учреждениеләр хезмэткэрләрәнең тормыш-көнкүрешен тәмин итү буенча чаралар планлаштырырга һәм үткәрергә;

в) гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен билгеләнгән көчләрне һәм чараларны куллануга эзер булуны, эзерләүне һәм саклауны тәмин итәргә, оешма хезмэткэрләрән гадәттән тыш хәлләрдә саклану ысулларына һәм гамәлләргә өйрәтүне гамәлгә ашырырга;

г) гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итүнең локаль системаларын булдырырга һәм даими эзерлектә тотарга;

д) ведомство карамагындагы житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектларда һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү планнары нигезендә авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне оештыруны һәм үткәрүне тәмин итәргә;

е) оешмалар һәм ведомство буйсынуындагы житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектлар хезмэткэрләрән гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын финансларга;

ж) гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдырырга;

з) билгеләнгән тәртиптә халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат бирергә, шулай ук оешма хезмэткэрләрәнә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә килеп чыгу мөмкинлеге турында хәбәр итәргә.

11 статья. Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге нигезләмәне бозган өчен җаваплылык

Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын үтәмәүдә яисә намуссыз үтәүдә, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга шартлар һәм алшартлар булдыруда, кешеләрнең гомерен һәм башка хокукка каршы гамәлләрдә яклау буенча чаралар күрүдә гаепле вазыйфай затлар һәм Россия Федерациясе гражданны дисциплнар, административ, граждан-хокукый һәм җинаять

жаваплылыгына, шулай ук оешмалар - Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм Яңа Имән авыл жирлегенең норматив-хокукый актлары нигезендә административ һәм граждан-хокукый жаваплылыкка ия.

12 статья. Бәхәсләрне һәм каршылыкларны хәл итү тәртибе

Сарман муниципаль районы һәм Яңа Имән авыл жирлеге арасында гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар үткәрү мәсьәләләре буенча килеп чыккан бәхәсләр һәм аңлашылмаучанлыklar алар тарафыннан килештерү процедуралары юлы белән хәл ителә.

13 статья . Гражданнар оборонасы чараларын финанслау

Яңа Имән авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча үткәрелә торган чараларны финанслау Яңа Имән авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла